

ואם נגע בכלים ביום שביעי אחר הזאתם אין הנוגע צריך
אלא טבילה ע"כ דברי הרש"ש.

והקשה ע"ז הגר"פ הנ"ל מהגמ' דכאן דאמרינן רביעי למה
לי הזאה, לא בשלישי איכא לספוקי ולא בשביעי,
ולהרש"ש ז"ל הנ"ל הא איכא לספוקי שמא נגע בחרב ביום
שלפני הפרישה ואותו חרב הי' יום שלישי לאחר הזאה דמטמא
כיו"ב דגם הנוגע א"צ אלא הזאה בשביעי של החרב שהוא
רביעי לפרישה ע"כ.

ותירין על זה בקהלות יעקב שם: יש לקיים דברי הרש"ש
לפי שיטת בעל המאור ז"ל (פ"ד דחולין) דאדם הנוגע
בחרב שנטמא במת, אין לו הזאה ג' וז' כלל. ולפי"ז א"ש
עכ"ד.

★★

בגמ': ולפעמיך הזאה כל שבעה מי איכא והא קי"ל
דהזאה שבות ואינה דוחה את השבת.

הישועות יעקב (סי' שמג ס"ק ב) כתב דמכאן ראייה ברורה
דאסור לספות לקטן אפילו איסורא דרבנן ודלא
כדעת הר"ן, דאל"ה הרי אפשר להזות על הכה"ג בשבת ע"י
קטן, וכמו שפסק הרמב"ם דכל מעשי שריפת הפרה נעשים
ע"י קטן (עי' רפ"ב בסוכה) וכתב דהתינוקות בעצמם מזין על
כהן השורף את הפרה.

בפרי יצחק (ח"א סוף סי' י"א) מתרץ קושיית הישועות יעקב
על הר"ן דעיקר שבות של הזאת בשבת מבואר בפסחים
(טו). הוא משום גזירה שלא יעביר את המי פרה ד' אמות
ברה"ר, וגזירה זו שייך גם כלפי הניזה, וע"כ בודאי אסור
להזות ע"י קטן בשבת, דמ"מ הניזה קעבר על שבות בהזאה.
[ובספר זכור אהבת קדומים (עמוד שכ"ג) מובא מכתבו של
בעל ספר חמש ידות ושער בנימין להפרי יצחק שהשיג עליו
מדברי התוס' מגילה (כ.) ד"ה ולא טובלין דמשמע מדבריהם
דמותר להזות בשבת ע"י קטן].

★★

בישועות יעקב (או"ח שם) תמה לפי מש"כ התוס' בר"ה
(לג.) דהא דנותנין לקטנים לכתחילה לתקוע בר"ה
שחל בשבת, דכל דבר שהוא מצוה בחול לא גזרו חז"ל על
הקטן בשבת, דא"כ הכי נמי נימא כאן דהא סוגין קאי למ"ד

קרא על מחיקת השם בידים, לא הוי שייך לאסור גרם מחיקה
משום בזיון, דמאי בזיון שייך בזה אם במחיקה בידים ליכא
קפידא בזה, אלא משום דאסור למחוק השם בידים משום לא
תעשון כן, שפיר גם גרמא למחיקת השם שלא לצורך מצוה
אף דלא אסור משום לא תעשון כן אסור משום בזיון השם
וכנ"ל, עיי"ש.

והביא ראייה לזה דהא ר' יוסי ורבנן פליגי רק לענין טבילה,
אבל ברישא שאסור לו לרחוץ ולסוך מודה ר"י דאסור,
וע"כ דכיון דהוי רשות אסור לכו"ע גרם מחיקה.

או"ח בהגהות חשק שלמה (בנו"ב שם) השיג עליו, דברישא
שרוחץ וסך כדרכו, אין זה גרם מחיקה אלא מחיקה
ממש, ולכן אסור לכולי עלמא.

תו כתב להקשות דמש"כ הנו"ב דברישא לכו"ע אסור משום
דהוי רשות, ובדבר הרשות אסור גרם מחיקה מחמת בזיון.
תיקשי ע"ז דמי לא עסקינן ברחיצה דמצוה, כגון חפיפה דתקנת
עזרא, ומ"מ אסור לכו"ע, וע"כ כנ"ל דהוי מחיקה ממש. ועי'
שו"ת אחיעזר (יו"ד סי' מח).

★★

בשו"ת אבני נזר (או"ח סי' רלא ס"ק ח) תמה דלכאורה גם
טבילה היא מחיקה ממש, ולמה קרי ל' גרם מחיקה,
והביא מבנו הגר"ש לדייק מדברי רש"י כאן שכתב: להגין
עליו "מפני חוזק שטף המים" שאינו נמחק תיכף ומיד בכניסתו
למים, רק אח"כ משטף זרם המים, וא"כ לזה הוי גרמא, וע"ע
באבני נזר (יו"ד ח"ב סי' שס) שו"ת מהר"ם שיק (או"ח סי'
קטז) ומנחת חינוך (מ' תלז).

דף ח' ע"ב

בגמ': רביעי למה ל' הזאה וכו'.

הגאון בעל קהלות יעקב על טהרות (סי' יח) הביא בשם רב
גאון שליט"א [והוא הגאון ר' פנחס הירשפרונג ז"ל
ממונטריאול וכמבואר בספר אגרות ורשימות קהלות יעקב סי'
י"ח ע"ש] קושי' על הרש"ש בחגיגה (כ"ג ע"ב) שכתב לחדש,
דכלים הנוגעים במת שהן כחלל והנוגע בהם טמא שבעה
וטעון הזאה ג' וז'. זה אינו אלא כשנגע בכלים בראשון שלהם.
אבל אח"כ, עולה לרגלם. ואין הנוגע טמא אלא כימי טומאה
שנשאר על הכלים ואין צריך הזאה אלא כמו שהכלים צריכים,